45ste jaar. — Nr 114. Zaterdag 24 September 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centms per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 24 SEPTEMBER 1898.

Van alles wat.

Sedert verledene week is prins Albert te Weenen. Zoals gij weet, vertegenwoordigt Z.K.H. het hof van 't België op de begrafenis van keizerin Elisabeth. Toen de Koning te Oostende ontscheepte, was zijn neef reeds vertrokken om in naam der koninklijke familie dien droevigen plicht te vervullen.

Het oostenrijksche gezantschap van zijnen kant, heeft te Brussel in de kerk van Caudenberg eene mis doen celebreeren, tot zielerust der ongelukkige keizerin. De brusselsche hooge wereld is, wegens het seizoen, grootendeels afwezig; anders had men zeker bij deze treurige plechtigheid een groote toeloop gezien.

De doorluchtige afgestorvene was nochtans slechts door zeer weinig personen in Brussel gekend. Sedert den korten tijd, dat zij er verbleef in 1881, bij de verloving van haren zoon Rodolf met prinses Stefanie, zag men haar in de belgische hoofdstad niet meer terug.

Tijdens hare aanhoudende reizen, kwam zij nochtans verscheidene malen in België, maar altijd incognito, zoo groot was haar afschuw van officieele ontvangsten.

Hare tragische dood heeft nietemin smartelijke en diepe sympathie opgewekt in al de klassen der samenleving.

En in waarheid, al te veel banden binden onze koninklijke familie aan het doorluchtig huis van Oostenrijk, opdat de ongelukken, die den ouden keizer treffen, ook in België niet levendig zouden gevoeld worden.

En hoe zouden wij kunnen vergeten dat twee der wreedste beproevingen, die eene sombere schaduw op zijne regeering hebben geworpen, het mexikaansche treurspel, dat hem eenen broeder ontnam, en het geheimzinnig drama van Meyerling, dat hem eenen zoon heeft ontnomen, rampen zijn, die ook belgische prinsessen hebben getroffen?

Indien de solidariteit in het ongeluk de eigenschap had de gekroonde hoofden tot elkander te brengen, zouden nooit vorstenhoven nauwer verbonden zijn geweest, dan nu het geval zou zijn met de hoven van Oostenrijk en België.

* * *

De *traeselijke* misdaad van den anarchist Luccheni heeft den oproep, ten gunste van den vrede, door Isaar Nicolaas aan de gouvernementen gestuurd, eenigzins doen vergeten.

Sommige dagbladen beschouwen dit voorstel reeds als begraven. Zij hebben ongelijk. Dat de militaristen dit voorstel met gegrinnik onthalen, zij zijn in hunne rol; maar al de menschen van goed oordeel, die den oorlog als een geesel beschouwen en bezorgd zijn met het welzijn der menschen, hebben het initiatief van den tsaar goedgekeurd, en vinden dat het ten minste verdient aangemoedigd en ondersteund te worden.

In feite heeft men al de kanselarijen verzocht hun advies te geven en België zelfs heeft zijn woord te zeggen gehad, aangezien de russische omzendbrief het is toegestuurd gelijk aan alle andere Staten.

Maar België is een onzijdige Staat. Reden te meer opdat het met de vrienden van den vrede meega en de stem verheffe ten voordeele der ontwapening.

Door het aannemen van deze houding, kan het geen enkele mogendheid kwetsen, daar de ontwapening voor allen eene weldaad zou zijn, hun toelatend de lasten te verminderen, onder welke de bevolking meer en meer gebukt gaat en verpletterd wordt.

Ongetwijfeld, indien er voor ons kwestie was in de internationale botsingen tusschen te komen, zouden wij dit kunnen doen zonder onze onzijdigheid te schenden, en het zou onzen strengen plicht zijn ons te onthouden.

Maar door hier ons advies te geven ten gunste van de ontwapening, nemen wij tegen niemand partij, wij verklaren ons voor den vrede, en indien er iets is dat wij den oorlog aandoen, is het den oorlog zelf.

Nooit zal een onzijdig land eene betere gelegenheid hebben, de zaak der menschheid en van de christelijken vooruitgang te dienen. Wees zeker dat ons gouvernement ze niet zal laten ontsnappen.

En indien zelfs deze edelmoedige poging niet moest gelukken, zal het altijd eene eer voor België zijn haar in de nederige maat zijner krachten te hebben gesteund.

* * *

Italië zit fel achter de anarchisten. Het is spijtig dat het er zoo laat mee begonnen is. Dat ware een beter werk geweest dan de vervolging der katholieken door het uiteenjagen hunner genootschappen en het opschorsen hunner dagbladen.

Wat er van zij, men verwacht er zich aan andere gouvernementen insgelijks strenge maatregelen te zien nemen, tegen die moordenaarspartij.

Bij ons zal er ook een gezondheidscordon dienen gemaakt te worden, anders zouden al die schurken, dok- en bomridders, naar ons land komen.

Het bestuur der veiligheid heeft ongetwijfeld zijne voorzorgen genomen tegen dit gevaar.

KEIZERIN ELISABETH.

Dr Christomanos, jaren lang voorlezer en professor in het grieksch van de keizerin, die haar beter gekend heeft dan eenig ander, kondigt allerlei bijzonderheden af over de overledene, die eenen eigenaardigen blik laten werpen in het gemoedsleven der vorstin.

Uit die aanteekingen krijgt men den indruk dat de keizerin sinds lang op den drempel stond tusschen het aardsche en het bovenaardsche, dat zij behoord heeft tot het geslacht der martelaressen, van ziensters, vrouwen met vizioenen, tot die vrouwen die Christus's wonden aan haar eigen lichaam voelen, in één woord tot die soort menschen, die reeds bij hun leven half aan de wereld ontrukt zijn. Haar lichaam werd als het ware door dit geestelijk bestaan verteerd, zoodat zij, ondanks hare reuzige gestalte slechts 45 kilos woog. Maar laten wij Christomanos zelven spreken.

Hoe langer ik de keizerin kende, zegt hij, hoe meer ik de overtuiging kreeg dat zij tusschen twee werelden stond, de zieculijke en de onzienlijke. Als wij uren lang langs de Homerische kust van Corfoe wandelden, en zij dan als eene schaduw langs de klare kust des levens en de eeuwige golven op en neer ging, had ik den indruk alsof zij het zinnebeeld was van dat wat tusschen leven en dood ligt. Uit het plechtige rollen der golven kreeg zij steeds den indruk dat er ondergrondsche krachten en toestanden bestaan dan die welke wij hier op aarde leeren kennen. « De zee wil mij hebben, zij weet dat ik haar toebehoor, zegde zij mij herhaalde malen als ik met haar aan het strand wandelde. Ik kon daarom ook niet denken dat die vrouw, die niet in 't werkelijke leven paste, op dezelfde wijze als andere menschen zou sterven.

Haar levensatmosfeer was anders als die waarin wij ademen. Van ons standpunt was haar leven als iemand die reeds op deze aarde in eenen toestand verkeert die het leven buitensluit. Het ministerie dat haar omgaf, dat haar tot een raadsel maakte voor de menschen, was voor haar werkelijkheid.

Elders zegt dokter Christomanos in zijne aanteekeningen: Zij is de eenzaamste onder de eenzamen, en dit is niet symbolisch op te vatten, maar zuivere werkelijkheid. Zij heeft er behoefte aan, op gezette tijden in de eenzaamheid te vluchten. Schrijver ondervond dit eens toen hij haar op het terras van het slot Achilleion verraste. Als eene schaduw zag hij haar zweven tusschen de kolommen van de portiek. Ik wilde stilletjes weggaan, maar zij had mij reeds gezien, en als een zwarte engel die het paradijs verdedigt, zegde zij: « Ik sta hier elken morgend voor zonsopgang, om te zien hoe alles ontwaakt. Ge moet nooit meer op dit uur komen, dit is de eenige tijd waarop ik heel alleen wil zijn. » Ik verwijderde mij alsof ik het sprookje van de schoone Mélusine had beleefd.

Zij zit op eenen troon, ze draagt kronen, en haar eigenlijk rijk is niet van deze wereld. Ik geloof niet dat iemand dat vermoedt. Deze wereld houdt haar voor eene excentrieke vrouw en zij wist dat zelf, want zij zegde tot mij: « Niet waar, de menschen zeggen immers dat ik eene Wittelsbachsche ben? »

Christomanos haalt nog meer bewijzen aan van den vreemden gemoedstoestand der keizerin. Eigenaardig is het dat hare zuster de hertogin van Alençon, in eene dergelijke geestenwereld leefde, en zich niet redden wilde toen zij de vlammen zag aankomen. In eene toestand van geestverrukking onderging zij den vuurdood in den liefdadigheidsbazaar, en hare zuster de keizerin was vast overtuigd dat zij ook niet in haar bed sterven zou.

—

De juweelenschat van wijle keizerin Elisabeth—niet de familie-sieraden der Habsburgers, die van de eene keizerin op de andere overgaan, maar de juweelen, welke haar persoonlijk eigendom waren — moet eene overgroote waarde bedragen. Hij bestaat voor het grootste gedeelte uit geschenken van vreemde vorstelijke personen en werd, tu ongeveer 26 jaar geleden, door den hofjuwelier geschat en geinventariseerd.

Het opmaken van dezen inventaris, die geschreven werd op perkamentbladen, was een werk van zes dagen. De juweelen werden geschat op eene werkelijke waarde van 2½ miljoen florijnen; het inzetten, het slijpen, enz., meegerekend op ongeveer 4 à 5 millioen. Bijzonder schoon is 't pereisoor van drij rijen kostbare peerlen, hetwirk de keizerin van den keizer ten geschenke ontving, na de geboorte van kroonprins Rudolf, en dat geschat werd op 75,000 florijnen. Thans verteegenwoordigen deze peerlen eene waarde van 500,000 florijnen. Keizerin Elisabeth heeft echter in den loop der jaren verscheidene sieraden ten geschenke gegeven aan hare dochters en bloedverwanten.

In haar testament is bepaald dat vele van die juweelen moeten verkocht worden en de opbrengst aan liefdadige gestichten geschonken.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

VOLKSBOND ST-MATERNUS. — Zondag 25 September, groot feest ter eere van St-Maternus, patroon van den Volksbond.

Om 9 ½ uren, vergadering in het lokaal.

Om 10 uren zullen de leden zich gezamentlijk naar de Hoogmis begeven, om deze ter eere van St-Maternus bij te wonen.

Om 11 uren, Gelegenheidsaanspraak in het lokaal van den Volksbond St-Maternus.

Om half vijf Groot Concert, te geven door de Harmonie der Concordia.

Groote en welverdiende bijval voor de vertoning verleden zondag in de **Concordia** gegeven.

De toonaeliefhebbers hebben hunne rollen in de volmaaktheid vertolkt en werden luidruchtig toegejuicht door het talrijk publiek dat de ruime zaal vervulde.

Het feest van zondag laat ons toe veel te verwachten tijdens het winterseizoen dat weldra zal aanbreken.

Uitslag van den **wedstrijd** der Edele Handboog Maatschappij, Concordia Tongeren.

1e prijs met zilvere medalie	Dumont J.	»
2e »	Leroy Rutten	»
3e »	Thyzen P. Tongeren	
4e »	Bellefontaine E. Overrepen	
5e »	Renwart F. Tongeren	
6e »	Thyzen P.	»
7e »	Thyzen P.	»
8e »	Thyzen P.	»
9e »	Thyzen P.	»

Zilvere medalie behaald door den voorzitter P. Thyzen voor de meeste prijzen.

M. de voorzitter bedankt in naam der Maatschappij de liefhebbers van Tongeren en bijzonder de vreemde Maatschappijen die ons hunne medehulp verleend hebben voor het wellukken van den wedstrijd.

ZONDAG 25 DEZER

verzoeken wij al de leden der Maatschappij tegenwoordig te zijn aan de prijsschieting die zal plaats hebben om 2 uren stipt op het Congoleesch blazoen. Namens het bestuur:

Secretaris, P. COUMONT. — *Voorzitter*, P. THYZEN.

Aanstaanden maandag, om 10 uren, zal onze stadsgenoot, de Eerw. heer **Jos. Arckens**, uit de Congregatie der Missionarissen van Scheut, zijn eerste plechtig H. Misoffer opdragen in O. L. Vrouwekerk.

De gelegenheidspreek zal uitgesproken worden door den Eerw. heer Voncken, leeraar aan de Bisschoppelijke Normaalschool van St Truiden.

Bijzondere treinen ter gelegenheid van de **foor van Luik**, den 9, 16, 23, 30 October en 1 en 2 November.

Liége (Vivegnis)	Vertrek	0.10
Herstal		0.15
Milmort		0.27
Liers		0.54
Villers Juprelle		0.41
Glons		0.51
Nederheim		0.57
Tongres		1.04
Hoeselt		1.18
Bilzen		1.25
Beverst		1.30
Diepenbeek		1.37
Hasselt	Aankomst	1.47

WINTERSHOVEN. — Verleden zondag was Wintershoven volop in feest. Dit feest was de trouwe weerklank der prachtige jubelfeesten die verleden jaar ter eere van den H. Lambertus aldaar plaats hadden: De vloggen wapperden vroolijk aan toren en huizen; straten en woningen waren versierd met jeugdig loover en heerlijke prachtbogen. Na de plechtige hoogmis, aan welkeminister de statige akkoorden der zangmaatschappij van Vliermael niet weinig hebben bijgedragen, trok de processie ter eere van St Lambertus naar de bevoorrechte plaatsen waar zere heilige zijne wonderen heeft verricht. Menigvuldige zinnebeeldige groepen, verbeeldende verschillige gebeurtenissen van het jongelingsleven des heiligen patroons van ons Bisdom, vormden den stoet en waren vergezeld door een aantal bruidjes. De heilige reliquiën van de Heiligen Lambertus, Landoaldus, Julianus, Amandus, Adrianus, Adeltrudis, Vincinus, en Landrada, allen heiligen die te Wintershoven geleefd hebben, werden in de processie ter verering rondgedragen.

Holle mot gebruicht worden aan de inwoners en bijzonderlijk aan de harmonie van Cortessem die veel hebben bijgedragen om den stoet op te luisteren.

Het prachtigste weder begunstigde deze plechtigheid; ook waren vele vreemdelingen naar Wintershoven toegesneld om aan dit feest deel te nemen en om den bijstand van den H. Lambertus af te smeeken; want iedereen weet dat het water der bron van St Lambertus, gelijk het water der grot van Lourdes, vele pelgrims helpt in al hunne tijdelijke noodwendigheden en ziekten, dank aan den bijzonderen zegen dien God er aan geheecht heeft door de voorspraak van den H. Lambertus.

Moge die toeloop alle dagen meer en meer toenemen! EEN OOGGETUIGE.

Zaterdag heeft op het kasteel van Groot-Gelmen het **huwelijk** plaats gehad van M. Frédéric de Borman met Mejufvrouw Gabrielle Ulens.

WERK DER BROODEN VAN DEN H. ANTONIUS. — *Ontvangene giften*: Om eene gunst te bekomen fr. 0.50. — Bijzondere giften fr. 0.50 — fr. 2.00. — Dankzegging tot den H. Antonius fr. 2.00. — Om van den goeden God, door de voorspraak van den H. Antonius, eene genezing te bekomen fr. 5.

Z. Hoogw. de Bisschop, heeft den 22 Sept. ll. de nieuwe kerk gewijd van Rotheux Rimière.

Den 3 oct. aanstaande zal hij de herbouwde kerk van Sussen wijden. — Den 4 zal hij vormen te Tongeren. — Den 5 zal hij de nieuwe kapel van 't College te Hasselt inzegenen. — Den 6 zal hij vormen te Herck. — Den 8 en den 10 zal hij vormen in de groote kerk van St-Truiden, den 9 in het Seminarie van St-Truiden. — Den 11 zal hij de herbouwde kerk van St-Martinus te St-Truiden wijden. — Den 17 zal hij vormen te Ferrières. — Den 18 te Sprimont. — Den 20 te Hamont. — Den 22 zal hij de nieuwe kerk van Groote-Brogel wijden. — Den 25 zal hij vormen te Chênée.

Ryckhoven. — BRAND. — Huis, stalling en schuur met gansch den oost, toebehoorende aan en bewoond door J. Capiot, is verleden zaterdag om 2 1/2 ure de prooi der vlammen geworden.

Voornoemde gebouwen waren dit jaar eerst opgerichtt en slechts eenige dagen bewoond.

— AARDAPPELOOGST. — De aardappeloogst is hier buitengewoon goed gelukt. Bij den onderwijzer heeft men er verscheidene uitgedaan van 750 tot 770 gram wegende.

WELLEN. — Verleden zaterdag gebeurde alhier een smartelijk ongeluk. Een jongen, de genaamde H. V., had gedurende zijn verblijf in het Walenland eene koperen buis gevonden, die veel gelijkenis had met eene soldatenkardoes. Thuis gekomen, wilde hij ze openmaken maar er niet in gelukkende stak hij ze in brand. Plotseling ontploffie het buisje en de jongen werd deerlijk gekwetst: twee vingers van de linkerhand werden afgerukt en verschillende andere gelukkig niet doodelijke wonden op het lichaam. Men meent hier dat het buisje met dynamiet geladen was. Moge dit ongeval tot eene les strekken voor vele jonge onvoorzichtigen!

Rosmeer. — De talrijke bedevaarders en andere bezoekers, welke naar hier overkomen, zijn niet weinig verwonderd over den prachtigen, pas nieuw aangelegden steenweg.

En hoe kan het anders!

Sedert onheugelijke tijden was Rosmeer — en wel voornamelijk in het slecht seizoen — als aan een soort moeras gelijk. Iedereen herinnert zich nog hoe dat dorpken, van alle verbindingsweg ontbloot en tevens van slechte binnenwegen voorzien, daarom overal gekend was als een ellendig oord.

Maar nu is dit alles veranderd!

Hij, die nu een bezoek aan Rosmeer breugt, kan zijne oogen maar niet gelooven, daar hij thans alles zoo netjes herschapen ziet.

Dat allen dan, betzij inwoners, betzij vreemdelingen, hunne tevredenheid lucht geven; dat de Rosmeerenaren in het bijzonder, dank zeggen aan allen die het hunne hebben bijgedragen tot het bekomen van dien prachtigen steenweg, en dat zij eenparig roepen: « Rosmeer boven! »

Bree. — ERGE ZAAK. — Maandag morgend is het parket van Tongeren te Bree aangekomen en heeft ten stadhuize een 23-tal getuigen ondergehoord, in eene zeer erge taak.

Over een 10-tal dagen werd eene 22-jarige dienstmeid naar het veld gezonden om aardappelen uit te doen op den vuggel, nabij het kasteel.

Twee werklie, in de nabijheid arbeidende, lokten het meisje in eene herberg en maakten haar dronken.

Wat er daarna is gebeurd, moet het parket onderzoeken.

In afschuwelijken staat, met de kleeren van het lijf gescheurd, is het meisje op straat en later onder een afdak blijven liggen.

De twee werklieden en de herbergierster zijn als voornaamste verdachten ondervraagd.

Men begrijpt dat deze zaak hier ongehoorde opschudding verwekt.

Sterfgevallen.

Wij hebben met droefheid het afsterven vernomen van Mejufvrouw AUGUSTINE COMTÉ, geboren te Tongeren den 28 Augustus 1874 en er godvruchtig overleden den 18 September 1898, bedieud met de laatste Sacramenten van Onze Moeder de Heilige Kerk.

Het vroegtijdig afsterven van deze jeugdige jufvrouw dompelt in den rouw hare bloedverwanten en talrijke vrienden.

De plechtige lijkdienst heeft dinsdag in O. L. V. Kerk plaats gehad.

†

Dame MARIA-JOANNA MASSENET, weduwe van Mijnheer JAN MOLENAERS, is woensdag godvruchtig in onze stad overleden, in den ouderdom van 67 jaren, bedieud met de genademiddelen van Onze Moeder de Heilige Kerk.

Zij wordt diep betreurd door al degenen die haar gekend hebben.

De plechtige lijkdienst heeft gisteren vrijdag in de Sint-Janskerk plaats gehad.

†

Donderdag is godvruchtig te Tongeren in den Heer ontslapen, bedieud met de laatste Sacramenten van onze moeder der Heilige Kerk, in den ouderdom van 40 jaren, Zuster Marie-Johanna Neu, van het Hospitaal onzer stad. Zij werd geboren te Baschleiden en had veertien jaren ten dienste der armen doorgebracht.

Toen zij nog jong was, vooraleer zij van de wegen der gerechtigheid kon afwijken, heeft zij vurig de wijsheid in het gebed gezocht. Zij heeft ze aan God in zijnen tempel gevraagd. Zij heeft in haar gebloeid gelijk de druif die voor den tijd rijpt en haar hart heeft zijne vreugde in haar gevonden.

Hare voeten hebben den echten weg bewandeld, en zij heeft getracht hem, van hare jeugd af, te ontdekken. De wijsheid werd haar geschonken; zij zal er rekenieg van geven aan Diengenen welke ze haar gegeven heeft.

De begrafenis heeft dezen morgend plaats gehad.

Paardenmarkt te Tongeren donderdag 20 OCTOBER.

BINNENLAND.

Een brutaal herbergevecht had te Montegnée bij Luik plaats. Er werden verscheidene schoten gelost en een der vechters bleef op de plaats dood. Het was juist degene die, om den twist te vermijden, de plaats verlaten had, doch door de anderen weer opgezocht, verplicht was zich te verdedigen.

— De Koning lijdt nog aan de verstuiking van zijnen voet, tijdens zijne laatste reis opgedaan en het zal nog eenige dagen duren, eer hij zijne kamer zal kunnen verlaten.

— Een zinneloze te Brussel, die beweerde erfgenaam van de vermoorde keizerin van Oostenrijk te zijn, maakte het zoo bont, dat de politie hem moest opsluiten.

— De baldadige heiligschenderijen zijn te Gent aan de dagorde. Nu heeft men weer in de dreef, die naar de grot van Oostakker leidt, van het Christusbeeld den rechtervoet afgebroken en met een mes beschadigingen toegebracht aan de borst. Een weinig verder heeft men de glasruit van eene nis, waarin een Mariabeeld staat, in stukken geslagen en het beeld met petrool besmeurd.

— FABRIQUE DE BRONZES D'ART ET D'ECLAIRAGE, modèles de tous styles, GAZ, ÉLECTRICITÉ, — **J. WILMOTTE, fils**, 112, *Boulevard de la Sauvenière*, *LIÉGE*.

— SUNLIGHT ZEEP: *zuiver, goedkoop, spaarzaam.*

— In het kasteel van M. Cogel, te Harmigny, is een kerel aangehouden, die zegt anarchist te zijn. Hij was in bezit van eenen dolk en een geladen revolver.

— Zondag wordt te Verviers, op feestelijke wijze, het gedenksteken ontbuld, opgericht aan den beroemden vioolspeler Vieuxtemps. Prins Albert zal de plechtigheid bijwonen; eene cantate zal worden uitgevoerd met de medewerking der koormaatschappijen *Emulation*, *Cercle Vieuxtemps Orphéon* en *Concorde*.

— **Bericht** *aan de personen die lijden aan slechte spijsvertering of aan verstoptheid.* — Volgens talrijke proefnemingen welke de geneesheeren in deze laatste tijden genomen hebben, is er vastgesteld dat het beste middel om de zieken van lever, maag en darmen te genezen, in het gebruik bestaat, gedurende zekeren tijd, der uitmuntende anti-slijmachtige Walthéry Pil.

— SPOONWEGEN. — Men meldt dat de heer minister van spoorwegen thans door zijne bureelen de voorwaarden doet bestudeeren der overneming van al de sporoweglijnen van grooteren en minderen rang, alsook van de gebeurlijke overneming

---

DE HUT
VAN
ONKEL TOM

41STE VERVOLG.

Rosa was terstond uit het veld geslagen.

— Zij heeft het echte bloed der St-Clare's, dat is duidelijk. Zij kan eveneens spreken als haar papa, prevelde zij, de kamer uitgaande.

Eva bleef Topsy aanzien.

Daar stonden de twee kinderen, die de uitersten der maatschappij vertegenwoordigden. Het blanke, beschaafde, welopgevoede kind, met hare gouden lokken, hare zielvolle oogen, haar edel voorhoofd en vorstelijke houding, en hare zwarte, doortrapte, kruipende, maar toch schrandere geburin. Daar stonden zij, elk als vertegenwoordigster van haren stam; de Sakser, uit eeuwen van beschaving, heerschappij, opvoeding, lichamelijke en zedelijke meerderheid gespoten; de Afrikaan, uit eeuwen van onderdrukking, slavernij, onkunde, arbeid en ondeugd geboren.

Dergelijke gedachten vlogen Eva misschien door het hoofd. Maar de gedachten van een kind zijn veeleer flauwe, onduidelijke gewaarwordingen, en in Eva's edel gemoed lagen vele van dien aard verschoten, waaraan zij geene woorden kon geven. Toen Opelia over Topsy's slechtheid en goddeloosheid uitweidde, keek Eva verbijsterd en droevig, en eindelijk zegde zij vriendelijk:

— Arme Topsy, wat behoeft gij te stelen? Er zal nu goed voor u gezorgd worden, en ik wil u liever alles van mij geven dan dat gij het van mij steelt.

Dit waren de eerste vriendelijke woorden, die het negerkind ooit in haar leven had gehoord; de zachte toon maakte een vreemden indruk op dat wilde, ruwe hart, en iets dat naar eenen traan geleek blonk in de ronde, glinsterende oogen, maar werd terstond door een korten lach en den gewonen grijns gevolgd. Het oor, dat nooit iets anders dan scheldwoorden heeft gehoord, is verbazend ongeloovig voor iets dat zoo hemelsch is als vriendelijke goedheid; en Topsy vond Eva's gezegde alleen iets grappigs en onverklaarbaars, maar zij geloofde er niet aan.

Doch wat moest er met Topsy gedaan worden? Opelia vond de zaak bedenkelijk; hare regelen van opvoeding scheenen hier van geene toepassing te kunnen zijn. Zij wilde tijd nemen om er over te denken, en om tijd te winnen, en tevens met zeker vertrouwen op de zedelijke kracht, welke men aan donkere kasten toeschrijft, sloot zij Topsy in zulk eene donkere kast op, tot zij het met zich zelve eens zou zijn geworden.

— Ik begrijp niet, zegde zij tot St-Clare, hoe ik met dat kind zal te recht komen zonder haar slagen te geven.

— Wel, geef haar dan slagen naar hartelust. Ik laat u de volle macht om te doen wat gij wilt.

— Kinderen moeten altijd slagen hebben, hervatte Opheliа. Ik heb nooit gehoord dat iemand er een zonder slagen had groot gebracht.

— Doe wat u het best voorkomt, antwoordde St-Clare, maar laat ik eene aanmerking mogen maken. Ik heb dit kind zien slagen geven met een stok, tang of aschschop, wat maar het eerst ter hand kwam, en daar zij aan die manier van doen gewoon is, zal uw « slagen geven » tamelijk krachtig moeten zijn, om veel indruk te maken.

— Wat is er dan aan te doen? vroeg Opheliа.

— Daar hebt gij eene ernstige vraag opgeworpen, die ik wel wenschte door u beantwoord te zien, antwoordde St-Clare. Wat is er te doen met een menschelijk wezen, dat alleen door de zweep kan geregeerd worden, wanneer de zweep niet meer baat? Een zeer gewone staat van zaken hier.

— Ik moet zeggen dat ik het niet weet, en dat ik nog nooit zulk een kind gezien heb.

— Zulke kinderen zijn zeer gewoon bij ons, en zulke mannen en vrouwen ook. Hoe moeten zij geregeerd worden? zegde St-Clare.

— Het is waarlijk meer dan ik zeggen kan, antwoordde Opheliа.

— Ik weet het ook niet, hervatte St-Clare. De afschuwelijke wreedheden, die nu en dan in de dagbladen komen, gelijk dat geval van Prue bij voorbeeld, waaruit ontstaan zij? In vele gevallen uit eene langzame verharding aan beide zijden, daar de meester hoe langer hoe wreeder wordt, naarmate de slaaf harder wordt. Slagen en kwade woorden gelijken naar opium; men moet de dosis vergrooten, naarmate het gevoel afslijt. Ik zag dit zeer spoedig, toen ik slaveneigenaar was geworden, en ik nam mij voor om nooit te beginnen, omdat ik dan niet wist, waar ik zou moeten ophouden; ik besloot ten minste mijn eigen zedelijk karakter te beschermen. Het gevolg is, dat mijne bedienden zich gedragen als bederven kinderen; maar ik acht dit beter van dat wij beiden gebrutaliseerd worden. Gij hebt veel gesproken, nicht, over onze verantwoordelijkheid om onze slaven op te voeden, en ik wenschte inderdaad dat gij het eens woudt beproeven met een kind, dat een staatlje is van duizenden onder ons.

— Het is uw stelsel, dat zulke kinderen maakt, zegde Opheliа.

— Dat weet ik wel; maar zij zijn nu gemaakt, zij bestaan, en wat is er nu met hen te doen?

— Wel, ik kan niet zeggen dat ik u dankbaar ben voor die proefneming. Doch daar het een plicht schijnt te zijn, zal ik volharden en mijn best doen, zegde Opheliа, en deed ook verder haar best met hoogst loffelijken ijver en stipte nauwgezetheid. Zij bepaalde gegredde uren van onderricht en werken voor Topsy, en ondernam ook haar te leeren lezen en naaien.

In de eerste kunst vorderde het meisje vlug genoeg. Zij leerde de letters als door tooverij en was spoedig in staat om een eenvoudig boek te lezen; maar met het naaien was de zaak moeilijker. Het schepsmeisje was zoo vlug als eene kat en zoo beweegelijk als een aap, en het stilzitten was haar allerhatelijkst. Zij brak dus telkens hare naalden, wierp ze stil het venster uit of in eenen donkeren hoek; en zij maakte haar garen vuil, of maakte behendig eene geheele streng weg. Hare bewegingen waren zoo snel als die van eenen goochelaar, en zij kon haar gezicht ook evengoed in bedwang houden, zoodat Opheliа, hoewel zij niet nalaten kon te vermoeden, dat zoovele ongelukken achtereen niet bij toeval konden gebeuren, haar toch niet betrappen kon, of zij had tot eene waakzaamheid moeten besluiten, die haar tot niets anders tijd zou hebben gelaten.

In huis was Topsy spoedig een gewichtig persoontje. Haar talent voor allerlei soorten van poetsen, grimassen en kuren, voor het dansen, klunteren, zingen, en schuifelen nabootsen van allerlei geluiden, scheen onuitputtelijk te zijn. In hare speeluren had zij altijd al de andere kinderen van het huis om zich heen, die haar met verbazing en bewondering aangaapten, zelfs de kleine Eva niet uitgezonderd, die door hare wilde kuren scheen te worden aangelokt, gelijk eene duif somtijds door eene glinsterende slang wordt bekoord. Opheliа maakte er zich ongerust over, dat Eva zooveel behagen had in Topsy's gezelschap, en drong er bij St-Clare op aan om zijn dochtertje dit te verbieden.

— Och, laat het kind maar begaan, zegde St-Clare. Topsy's gezelschap zal haar goed doen.

— Maar zulk een ondeugend kind! Zijt gij niet bang dat zij haar kwaad zal leeren?

— Zij kan haar geen kwaad leeren. Andere kinderen mag zij het kunnen doen, maar het kwaad loopt langs Eva's gemoed af, gelijk de dauw van een koolblad, geen druppel trekt er in.

— Wees maar niet al te gerust, zegde Opheliа. Ik weet wel dat ik nooit een kind van mij met Topsy zou laten spelen.

— Wel, uw kinderen behoeven dit niet, antwoordde St-Clare, maar het mijne mag wel. Als Eva bederven had kunnen worden, zou het al voor jaren gebeurd zijn.

Topsy werd door de hoogere bedienden eerst veracht en gemaand; maar weldra vonden zij reden om van meening te veranderen. Men ontdekte zeer spoedig dat wie Topsy eenige minachting toonde, zeker was kort daarop door eene of andere onaangenaamheid te worden getroffen, een of ander geheimkoord sierraad werd vermist, of een voorwerp van kleeding geheel bedorven gevonden, of de schuldige strukelde ongelukkig over een emmer heet water, of eene storthui van geotwater overstelpte hem op eene onverklaarbare manier, als hij juist prachtig gekleed was; en als men hij zulke gelegenheden onderzoek deed, kon de oorzaak van het gebeurde nooit ontdekt worden. Topsy werd er voor gehouden, en dikwijls voor alle gezagvoerende personen ter verantwoording geroepen, maar altijd stond zij haar verhoor met stichtelijke onnoozelheid door. Niemand twijfelde er aan wie al dat kattekwaad uitrichtte, maar geen schijn van bewijs kon ooit gevonden worden ter bevestiging van het vermoeden, en Opheliа was te rechtvaardig om zonder bewijs te willen straffen.

Daarbij kwam, dat de tijd voor dat kattekwaad altijd zoo gekozen was, dat de schuldige daardoor nog meer werd beschermd. Zoo werd om op Rosa en Jane, de twee kamermeiden, wraak te nemen, altijd een tijd gekozen, wanneer zij, gelijk niet zelden gebeurde, bij hare meesteres in ongenade waren, en dan vonden hare klachten natuurlijk geen gehoor. Kortom, Topsy deed het huishouden spoedig begrijpen, dat het raadzaam was haar met vrede te laten, en men liet haar dus met vrede.

Topsy was handig in alles wat met handen kon gedaan worden, en leerde alles wat men haar voordeed met verbazende vlugheid. In weinige lessen had zij Opheliа's kamer in orde leeren breugen op eene manier, waarop zelfs deze keurige dame niets kon aanmerken. Niemand kon beter het bed opmaken, de kamer kuischen, en alles ordelijker opruimen dan Topsy wanneer zij dit verkoos, maar zeer dikwijls verkoos zij het niet. Wanneer Opheliа, na drie of vier dagen achtereen alles zorgvuldig te hebben nagezien, zich verbeeldde dat Topsy zich eindelijk hare manieren had aangeweid en nu zonder toezicht haren gang kon gaan, zoodat zij in dien tijd iets anders kon gaan doen, hield Topsy een of twee uren lang een karnaval op hare eigene manier. In plaats van het bed op te maken, trok zij de kussensloopen er af, en liep met haren kroeskop storm op de kussens, tot zij somtijds overal met veeren was versierd, die haar in het haar waren blijven zitten; zij klom tegen de stijlen van het ledikant op en liet zich met het hoofd omlaag van den hemel afhangen; zij spreidde laksen en dekens over den vloer uit, kleedde de peluw in miss Opheliа's nachtgoed en speelde daarmede eene soort comedie, zingende, schuifelende en in den spiegel grimassen makende; zij maakte kortom, gelijk Opheliа het uitdrukte, een beestachtigen boel.

Eens voad zij Topsy met haar beste kribben spaltje als een tulband om het hoofd gewonden en zoo voor den spiegel repetitie houdend, daar Opheliа, met eene bij haar voorbeeldelooze onbedachtzaamheid, den sleutel op eene lade had laten steken.

— Topsy, zegde zij dan wel eens, als haar geduld ten einde was, waarom doet gij dit toch?

— Weet niet, juivrouw, ik denk omdat ik zoo ondeugend ben.

— Ik weet geheel niet meer wat ik met u doen zal, Topsy.

— Och, juivrouw, gij moet mij slagen geven. Mijne oude meesteres gaf mij altijd slagen. Ik ben niet gewoon te werken als ik geene slagen krijg.

— Maar ik wil geene slagen geven, Topsy. Gij kunt heel goed uw werk doen, als gij maar wilt. Waarom wilt gij dan niet?

— Och, juivrouw, ik ben gewoon aan slagen. Ik geloof dat het goed voor mij is.

Opheliа beproefde het recept en Topsy maakte altijd eene geweldige opschudding, gillende, kermende en jammerende; hoewel zij een half uur later, als zij onder het jonge goed zat, met de ontvangen kastijding den gek bield.

— Och, miss Phelia slagen geven! Haar slaan zou geene vlieg doodslaan. Zij had eens moeten zien, hoe mijne oude meesteres er de lappen deed afvliegen; die kon anders slagen geven!

Topsy roemde altijd op hare zonden en misdrijven, en hield deze blijkbaar voor iets, dat haar eene bijzondere onderscheiding verleende.

— Gij negers, zegde zij wel eens tot hare toehoorders, weet gij wel dat gij allen zondaars zijt? Ja, dat zijt gij, allemaal, een voor een. En de blanken zijn ook zondaars, dat zegt miss Phelia; maar ik geloof dat negers toch de grootste zijn, en, och, gij allemaal haalt nog niet bij mij. Ik ben zoo geducht ondeugend, dat niemand iets met mij kan uitrichten. Ik placht mijne oude meesteres den halven dag op mij aan het vloeken te houden. Ik denk wel dat ik het ondeugendste schepsel op de wereld ben.

En dan maakte zij eenen luchtsprong en klauterde nog hooger op een hek of boom, blijkbaar grootsch op hare onderscheiding.

Opheliа maakte er des zondags ernstig werk van om Topsy den catechismus te laten leeren. Topsy had een buitengemeen goed geheugen voor woorden, en leerde met eene vlugheid van buiten, waardoor hare onderwijzeres zeer werd aangemoedigd.

(Wordt voortgezet.)